

Flygvapenmuseet

Innan vintern helt rasat ut från våra trakter for 46 medlemmar i SPF Håbo med buss till Malmslätt vid Linköping den 11 april. Ledningsgruppen bestod av Lennart Carlsson och Gert Lidö. Den förre har varit verksam i flygvapnet länge.

Bussresan gick genom Södermanland över Flen/Katrineholm och Lennart berättade sakkunnigt under vägen om de militära installationer som funnits och finns kring färdvägen. Bland annat var det intressant att höra om FV krigsbassystem med huvudbana och flera startbanor på vägar i närheten. Vi passerade, för övrigt, hangarer och uppställningsplatser för flygplan under resan.

Det blev ett stopp för morgonkaffe och smörgås vid Fridhems kaffestuga, ett f.d. prästänkeboställe, i Sköldinge. Resan fortsattes över Kolmården, förbi Norrköping och Linköping till museet som välkomnade med lunch.

Museet öppnades 1984 men har byggts ut i flera omgångar. Deltagarna från Håbo delades upp i grupper med guide. En av dessa, Ralph Thunander, berättade intressant om de olika föremålen. Militärflyg i Sverige är ju en ny företeelse och har ju endast funnits i styvt 100 år, men otroligt nog visar man de två första flygplanen som togs i bruk av armén. Det allra första "M 1", en Blériot-maskin, levererades 1912. Vid denna tid var det militära etablissemanget oförstående till flygets möjligheter och de första flygplanen var faktiskt donationer från utomstående. Armén och Flottan bedrev flygverksamhet separat fram till 1926 då Flygvapnet bildades som särskilt vapenslag.

Den stora flygplanshallen innehåller de flesta flygplan som flugits av flygvapnet, och de är i fint utställningsskick. Det senaste är ett exemplar av JAS 39 Gripen. Det pågår en del renoveringsarbete på några plan och

det sker huvudsakligen genom ideellt arbete av tidigare FV-tekniker. Museet har naturligtvis mängder av andra föremål med anknytning till FV. Vapen, utrustning, räddningsmateriel etc. Dessutom finns ett omfattande arkiv. I flyglabbet kan man se bland annat flygsimulator och information om meteorologi och flygledning.

Under det kalla kriget på 1950- och 1960-talet rankades Sveriges flygvapen som det fjärde starkaste i världen. På museet är en hall arrangerad för just för denna period. Främst finns här vraket av den signalspanande DC 3a som sköts ner av ryskt jaktflyg över Östersjön den 13 juni 1952. Uppdraget och kanske anledningen till nedskjutningen hölls hemligt under lång tid. Flygplanet bärgades från 127 m djup år 2004 och vraket står nu mitt i en hall som rymmer en Mig 15 och de svenska flygplan som användes under perioden. Här finns även montrar som visar hur vi vanliga svenskar levde och bodde på 1960-talet.

De flesta deltagare föreföll mycket nöjda med besöket och många talade om att åter besöka museet på egen hand. Samlingarna är välordnade och ger en fantastisk bild av flygvapnets utveckling. Resan hem gick fort (trots endast ca Mach 0,05) och på utsatt tid landade bussen i Bålsta, men innan dess hade reseledning och busschauffören Magnus avtackats med applåder.

I samband med att undertecknad sammanställde ovanstående skrift dök det upp uppgifter som jag anser väsentliga, men som nästan inte berörs på museet. Från och med 1946 till och med 1970 omkom ca 470 personer under tjänst i flygvapnet. Utveckling har sitt pris!

Sverker Jonasson

På följande sidor finns ett bildkollage från besöket i Linköping.

Lennart, vår egen sakkunnige reseledare och guide har i många år tjänstgjort i Flygvapnet och kan "allt" om denna försvarsgren.

På resan till Linköping hade vi en nödvändig kaffe- och kisspaus, se herrarna i toalettön ovan. Stoppet ägde rum utanför Flen i det gamla prästänkebostället, numera kaffestugan Fridhem. Här fanns även tillfälle att inhandla diverse handarbetsalster.

Lunchen intogs i museets restaurang direkt vid ankomsten och trakteringen fick klart godkänt av vår egen mästerkock, Gustav.

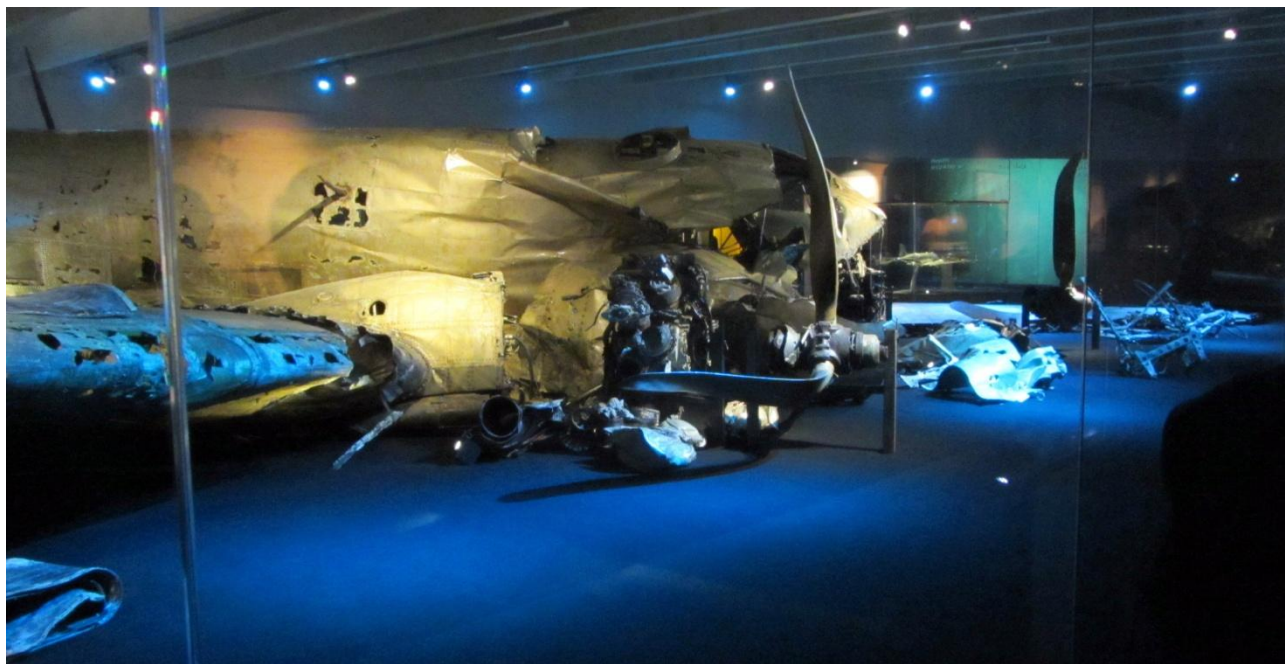

Catalina-affären fick stort nyhetsutrymme i början på 50-talet. En Catalina hade blivit nedskjuten av ryskt jaktflyg över Östersjön. Allmänheten hade då ännu inte fått veta något om vårt superhemliga signalspaningsplan (en DC3:a), som hade försvunnit över Östersjön tre dagar tidigare och som var orsaken till att Catalinan var ute för att spana i det område där kontakten med DC3:an bröts.

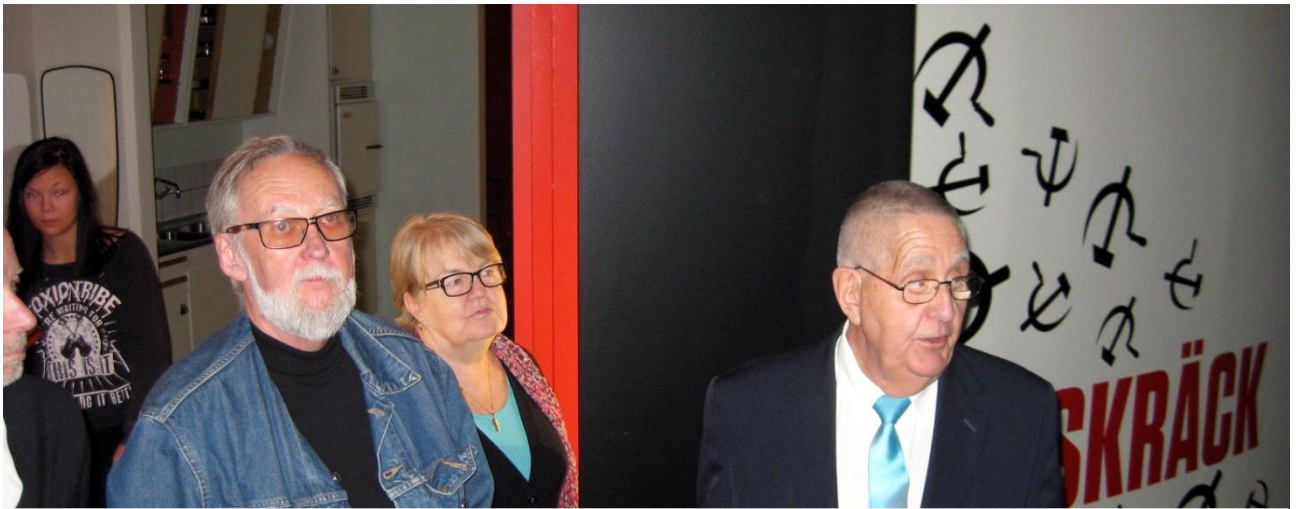
Den försvunna DC3:an återfanns på 126 meters djup den 10 juni 2003. Vrakdelarna finns nu i en dramatisk utställning på museet.

Modell av den modifierade DC3:an, fylld med signalspaningsutrustning.

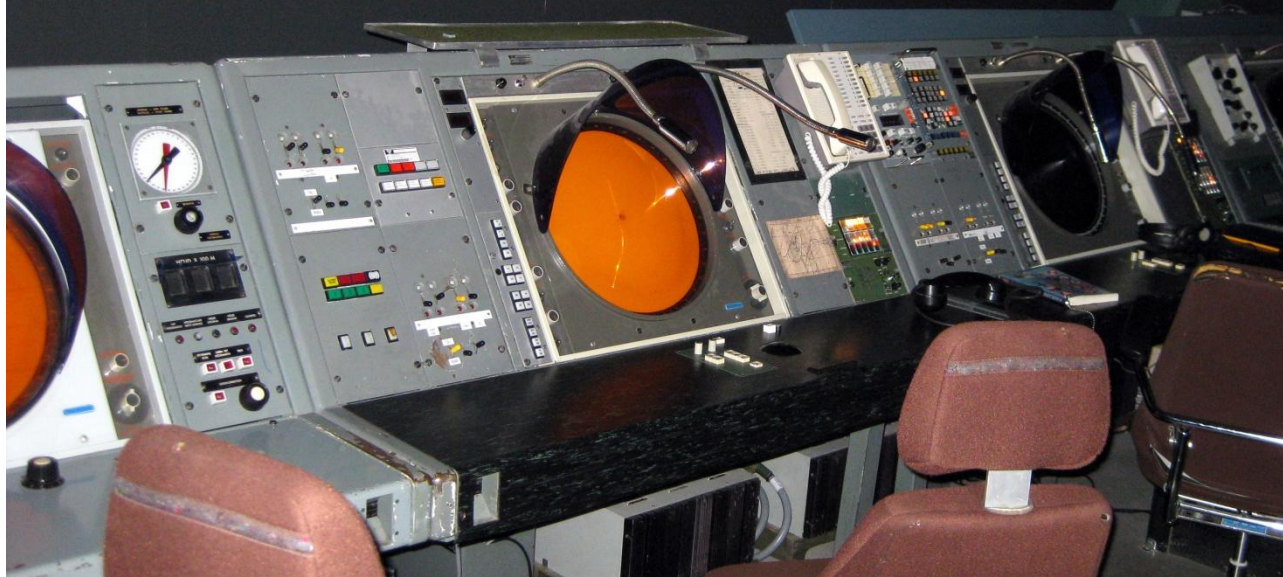
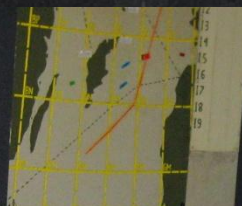

**Se och hör Tunnan
i luften. Klicka här!**

Gunnar vid sina drömmars mål - att få flyga ett stridsflygplan. Här rattar han en vildsint JAS 39 Gripen, visserligen i en simulator, men ändå mycket realistiskt!

*Foto: Bosse, Calle, Gert, Kent, Nisse & Ulla
Kollagekonstruktör och bildtexter: Bosse*